

QUÆSTIO MEDICA

CARDINALITIIS DISPUTATIONIBUS MANE DISCUTIENDA

IN SCHOLIS MEDICORUM DIE JOVIS X. MARTII.

M. PHILIBERTO MORISSET Doctore Medico, Præfide.

An lac Tabidis?

CUM vita nostra in animæ & corporis nexu, arctissimoque caloris insiti & humidi primigenij vinculo sive contemperacione consistat & in vitali principio partium solidarum quod est *ζῆλον ζῶντων*, unde ipsa vivacitas, & in vivifico ne-
dare cujus perennitas est à corde subsistat, ac eadem variis casibus, cum externis tum internis injuriis sit obnoxia, sedulo quisque pro virili parte ei servandæ tuendæque incumbat, necesse est, ut adversus tot hostes qui sæpe
agmine facto cervicibus nostris impendent, temperamenti robore velut Ægide Palladis tectus salvus sit & incolumis. Nemo enim nescit humorem radicalem & alimentarium vitari & corrumpi à rebus externis & alienis, nempe
aëre, veneno, pravis humoribus, ac utrumque humorem esse vehiculum, fomitemque caloris naturalis, calorem illum pasci alimento nimirum utroque humore, frigus per se vitæ actionibus adversari. Mitto astrorum influxus,
elementorum transmutationes, ætatum successiones, mutationes defectionesque temporum, intemperantiam Medicorum nutricem, animi pathemata quæ hominem homine exaunt, quæ omnia cæteraquæ quamvis minus noxia
forent, vita tamen facile legi quæ nemini parcat. *τῇ φύσει & τῇ αἰαρίᾳ* subjacere.

QUISQVIS *μάλιστα περιμελέει* fatalem moriendi legem non cum Euripide diram & duram, sed cum summo medicinæ principe cælitus sancitam & à Deo conditam agnoverit, non aberrabit, juxta illud effatum *μάλιστα μὲν*
τὸ θῆιν ἐν τοῖσιν ἀνθρώποις αἰσθητὸν ἔστιν ἔπειτα αἱ φύσεις τῆς γυναικὸς. Hinc stat sua cuique dies, breve & irreparabile tempus omnibus est vitæ, ad quam unicus aditus, multi exitus, varique morbi, quibus aura vitalis effluit ac eva-
nescit, nec ulla parsiporum *εὐβολία* est expers, etsi pars parti præster, corpus corpori, ætas ætati, affectio affectioni, anni tempestas tempestat; quidam enim morbos facilius ferunt quam alij, atque inter eos vix ulli assignari pos-
sunt, qui vel in humoribus, vel in solida partium substantia, vel in spiritibus suam non habeant hyparxim; fatalisque interitus duæ causæ præcipuæ sunt, effluxus perennitas humidique primigenij jactura & redintegrationis *ἀδυναμία*
commixtione cibi & potus omniumque quæ assumuntur quæ tam convenienter & suaviter non adiunguntur & cessantque in nostram substantiam, quin semper aliquid naturæ decedat, & excrementi quoque illius dispendio, ac-
cedat. Unde morborum proventus & infirmitatis accessio, nam ea quæ extrinsecus inferuntur dicta *φύλη & φάσεις*, celi adversæ tempestates & *πάντα τὰ βλαία*, hæc sane non fato sed casu mortifera sunt ante diem.

QUOD senium in sanis, id in ægris est sicca intemperies & ea tabescere dicimus quæ ex siccitate intereunt, quare marasmus est corruptio corporis viventis quæ fit ob siccitatem, nunquam accidit nisi animantis principium sit
affectum, cum vera tabes ex æquo partes omnes occupet, cujus varij sunt gradus, existit enim siccitas dum ea quorum substantia ex humore concreto constat, ut caro, & adeps sunt liquata, altera quam humiditas ipsa qua partes
aluntur, velut quidam ros fusus & sparsus prorsus est absumpta, quæ est *δυσωσία* nec periculi expers, datur perfecta & consummata ubi solida partium substantia reddita fuerit ficiior, quæ est *ἀνία* & arte nostra superior:
nonnunquam tabes in propriis cujusque particulæ exilibus arteriis atque venis suam habet sedem quæ sæpe penuræ sanguinis *βλάσημα* ac soboles, simplex tabes inediis est succedanea, illa verò quæ frigus habet adjunctum,
est senibus familiaris, *πλευρηγία* ortum habet à calore ac febribus ardentissimis & *συγκυβέτης* quæ animi deliquium inferit. Quid commemorem tabidæ febris indicia, oculos immodicè concavos & velut in foveam reconditos,
forses in ipsis siccas, caloris vividi & floris vitalis extinctionem, frontis & faciei squallorem ac rugas, collapsa tempora, *μακροφρονία*.

QUÆ naturæ languentes & exhaustæ soliditatis partium deperditam substantiam & humidi primigenij jacturam rescire valent, tria sunt *σπῆ, ποτὶ, πύματα* & solida corpora dum arescunt cibis sanat, qui qualitate intemperiei
morbum committenti debet esse contrarius, ut enim temperatis temperata conveniunt alimenta, sic intemperatis qualitate contraria; & præter qualitates primas habenda ratio substantiæ, etenim corporibus nostris convenien-
tissimum est alimentum quod exiis constat quæ nec crassi, nec tenuis sunt succi quæ probum sanguinem gignant, quod verò admodum tenue parum nutrit & humidioris alimenti *ἀνιδροσ* celerior est, & cum alimentum omne
non ipsum per se deferatur ad alendas particulas sed potius ab ipsis alliciat, ob ariditatem verò atque frigiditatem in tabidis sint illæ ad trahendum parum validæ ac semimortuæ, alimenta expolcunt quæ sint tractu facilia, ut
imbecillitatem facultatis earum attractricis suppleat materiæ tenuitas & celeritas, at ea facile proleatantur & exunguntur quæ *λεπτομερῆ*, & ut aqua per rivulos sua sponte & impetu prolabitur, qui jecoris satiati
valorum compressione expulsus à singulis partibus naturali appetitu incitatis ita aluntur ut singulæ quod tota substantia sibi familiare & jucundum, ex præterlabente sanguine proleatent, partim quidem proprio venæ ductu, par-
tim verò transmissivè seu halitus specie per occultos venarum poros, cum autem è venis amplioribus ad capillares attractus excidit paulatim à natura sanguinis recedit & ad partium naturam accedere incipit, in qua commutatione,
sunt quatuor humores secundarij, tandemque *ἀμύλων*.

UT frigidæ & calidæ intemperies sunt curatu faciles, quoniam hæc qualitates sunt *δυσωσιότητες* sic humidæ & sicce ægrè solvuntur eo quod postremæ sint *δυσωσιότητες*, etsi quæ sint artes quibus triplicis substantiæ jactura *ἰχθυῶν, ἰχθυόεντων,*
& *τῶν ὀμβρίων* occurrere possit, præsertim cum diuturni temporis lapsu corpora extenuata fuerint, hæc sunt, vidus ratio humida levis quæ interdum alimenta medicamentosa complectatur quæ *ἐν προσαγωγῇ* exhibenda, nolim
tamen solidas partes in sua substantia passas colligationem, irritus enim esset labor, sed in humore qui rores inter alia spargitur ac diffunditur, cum necesse sit solidarum partium facultates naturales rore suo absumpto languescere ac
proinde coctionem, distributionem, nutritionem quæ à partibus solidis pendet, esse deteriore, quare *ἐν δόξῃ ἀναλεπτικός* est utendum, quod fieri assoler jusculis lacte asinino, deinde caprillo, aut vaccino quod ex contrariis
substantiis constat, ferosa qua deterget, butyrofa qua nutrit, caseola qua consolidat, cui per sæpe *σύνθετον* τὸ *ἐκ τῆς μογαῖ* res ipsa efflagitat, Pythoclis exemplo qui lac aqua permixtum ægris propinabat, quod eli-
gendum dulcissimum, sibi ipsi continuum, recens multum, nullam externam qualitatem odore gustive præ se ferens, cui tantillum salis aut mellis interdum addere par est.

egge Tabidis.

Proponebat Lutetiæ PETRUS OZON, Argimontensis, A.R.S.H. 1672.